

En rejsebeskrivelse fra Brasilien

AF Lone Witt Nicolini

En rejsebeskrivelse fra Brasilien. Aktuelt arbejder jeg seks måneder i en lille øjenklinik i Brasília, Brasilien. Flere weekender deltager jeg i frivilligt arbejde i de fattige forstæder. Dette er beskrivelsen af en af dagene.

En tidlig lørdag morgen kører vi ud ad en af hovedvejene fra hovedstaden Brasília. Da vi nærmer os grænsen til den føderale stat, drejer vi af og kører videre ad en rød jordvej, som på grund af regntiden er fyldt med kæmpe huller. Et par gange bliver jeg i tvivl om, vores lavbenede Honda kan klare turen. Vi kører forbi flere bygninger i mursten, men hurtigt dukker der flere og flere boliger op, interimistisk lavet i gamle papkasser, plastik, sten, stof og hvad man ellers kan forestille sig.

Vores arbejdsplads i dag er en offentlig sundhedsklinik, hvor der bliver givet gratis vaccinationer og receptpligtig medicin (når lager haves), og hvor der på skift er læger fra forskellige specialer. Der har allerede samlet sig en stor klynge ved indgangen til sundhedsklinikken. Vi har en stor overdækket veranda til rådighed. Udenfor bliver der hængt tre visustavler op, hvor medicinstuderende skal lave en grov screening af de mange fremmødte og vurdere, hvem der har brug for at blive tilset

af øjenlægerne. Der er en autorefraktor af nyere dato, men de tre phoropter, vi har til rådighed, er meget slidte. Der er én enkelt spaltelampe til rådighed. Den bevæger sig kun i ryk og har svagt lys. Den er placeret i en campingvogn

Der møder ti medicinstuderende, og vi er tre øjenlæger. Før vi starter, står vi i en rundkreds og aftaler dagsorden. Så tager vi hinanden i hånden og beder en bøn på god brasilianske manér, med Ave Maria, Jesus og alle andre gode energier, der måtte kunne tilkaldes – så kan arbejdet begynde.

Døren åbnes, og det vælter bogstaveligt talt ind med mennesker. Støjniveauet er højt, og der er mennesker overalt. Jeg ved ikke, hvor mange mennesker, jeg ser, men mange. Langt, langt de fleste har blot brug for briller, og de får en recept. Jeg konstaterer en del toxoplasmose ar, men ingen aktive, heldigvis, for der er ikke noget medicin i dag. Jeg finder et par hudtumorer i øjenomgivelserne. Næsten hver anden har udtalte gener på grund af tørre øjne. Den ekstremt lave luftfugtighed i tør-tiden er årsagen, og næsten alle over

Der kommer mange mennesker. Vi må sætte en til at holde vagt i porten og kun lukke folk ind, når der går folk ud. Støjniveauet er højt og der er mennesker overalt.

Denne dag arbejder vi i et fattigdomskvarter bygget op omkring en stor losseplads, hvor befolkningen tjener penge ved at sortere affald, der kan sælges til genbrug. Luften er tung af affaldslugt og folk står i kø i flere timer for at blive tilset.

30 år har et veludviklet pterygium. Heldigvis har jeg i dag mulighed for at skrive de mest trængende op til gratis operation. Jeg bliver glad over at møde en del glaucompatienter, der er i behandling og blot kommer for at få kontrolleret tryk. Jeg ser desværre også et par stykker, hvor løbet er kørt. Der er overraskende få med AMD.

Der dukker en yngre mand op med dårligt syn på begge øjne, og jeg har aldrig set noget lignende. I begge maculae er der store orangehvide krystaller – resten af nethinden ser pæn ud – efter hvad jeg kan se under de forhold. Jeg vil gerne kunne undersøge ham under bedre vilkår, vise ham til flere kollegaer og gerne tage et billede. Jeg giver ham ti reais (ca. 30 kr.) til at tage bussen ind til klinikken i Brasilia, vel vidende at de nok bliver brugt på andre ting. Jeg ser ham aldrig igen.

Pludselig slutter dagen brat. Der kommer en ordentlig troperegn, og så forsvinder strømmen. Visus screening må stoppe, da den er udendørs, og hverken autorefraktoren eller spaltelampen virker. En hel del mennesker må gå skuffede hjem. Jeg står

selv tilbage med en lidt tom fornemmelse. Har jeg virkelig gjort en forskel? Så kommer jeg i tanke om alle de taknemmelige mennesker, jeg har mødt, som den ældre herre med det næsten tandløse smil, der knugede min hånd blå i taknemmelighed over at blive skrevet op til operation af grå stær og den mor, jeg kunne give gratis øjendråber til datterens banale øjenbetændelse. Vi kører hjem ad hovedvejen, der i troperegnen mere minder om en flod, og jeg ved, at næste gang er jeg med igen. ■

*Dagens fremmødte øjnlæger før vi tilsammen har set tæt på 300 patienter.
Lone Witt, Dr Multirão, Dr Jair Nicolini.*